

34(0894-5)
(487-1)

~~458~~

Београд.

Поштарина плаћена.

Год. XX

НОВИ САД 15. XI. 1940.

Број 11

Годишња претплата Д. 120.

Лист излази месечно

ЗБИРКА

ОДЛУКА ВИШИХ СУДОВА КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

XX
1940

ВЛАСНИК И УРЕДНИК:

Др. НИКА Ј. ИГЊАТОВИЋ

СУДИЈА КАСАЦИОНОГ СУДА У НОВОМ САДУ

Садржај: 315 Недозвољено уговарање награде. — 316 Привремена наредба. — 317 Легитимација за отказ закупног уговора. — 318 Заплена принадлежности извршеникових. — 319 Смештај деце после покретања бракоразв. парнице. — 320 Издржавање законите деце (надлежност). — 321 Стицање заложног права без предаје ствари. — 322 Адвокати разне вереисповести и рок за правни лек. — 323 Извршење отказног налога. — 324 Главни обавезник. — 325 Цена пшенице и подвозни трошкови. — 326 Тужба против земљорадника. — 327 Обавезе непротоколисане фирме. — 328 Камата код убележених трговаца. — 329 Правни лек у извршном поступку. — 330 Терет доказивања по Зак. о побијању правних дела. — 331 Утврђење истинитости потписа. — 332 Шећерна репа. Закашњено преузимање. — 333 Позакоњење каснијим браком. — 334 Мировање. — 335 Упућивање на парницу. — 336 Стицање службености. — 337 Застара у бракоразв. парници. — 338 Распоредно рочиште. — 339 Земљорадник (недостатак уверења). — 340 Адвокат. хонорар. Оцена доказа. — 341 Уредба о ограничењу отуђивања некретнина. — 342 Чување приговорене робе.

Никола Пахоруков, инсп. Мин. Правде
Београд. ВИ САД

Аутентично тумачење

чл. 7 ст. 2 и чл. 8 ст. 1 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова.

На основу чл. 56 ст. 2 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова а у споразуму са Министром пољопривреде, Министром трговине и индустрије и Министром финансија издајем следеће аутентично тумачење чл. 7 ст. 2 и чл. 8 ст. 1 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова:

Веровници из ст. 1 чл. 7 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова, који своја потраживања обухваћена Уредбом, не пријаве Привилегованој аграрној банци у одређеном року, губе, уколико се нису споразумели са својим дужницима у смислу сл. г) тач. 5 § 24 Финансијског закона за 1937/38 годину, право на наплату тих потраживања од својих бивших дужника.

Бр. 47346
22 маја 1937 године
Београд.

Министар правде
Др. Н. Суботић, с. р.

Аутентично тумачење

става 5 члана 3, у вези са ставом 9 члана 3; члана 5 у вези са ставом 1 члана 2 и члана 43 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова.

На основу става 2 члана 56 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова а у споразуму са Министром финансија, трговине и индустрије и пољопривреде издајем ова аутентична тумачења:

1) Аутентично тумачење ст. 5 чл. 3 у вези са ст. 9 члана 3 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова које гласи:

„Дужник земљорадник који у смислу последње две реченице ст. 5 члана 3 Уредбе има право на смањење дуга, нема право на ово смањење и од сиромашног веровника из ст. 9 чл. 3 Уредбе“.

2) Аутентично тумачење чл. 5 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова а у вези са ставом члана 2 исте Уредбе, које гласи:

„Земљорадник чији посед прелази површину од 50 хектара односно породична задруга чији посед прелази површину од 100 хектара зиратне земље, а дуг им не прелази 500.000 динара, не могу се користити из ст. 1 члана 5 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова“.

Поменута „изјава“ у конкретном случају, имала је бити сачињена у писменој форми с обзиром на наредбу М. П. Бр. 4420/1918, пошто се ради о отуђењу некретнина односно пашњачког удела некретнина

Прописи цитираног Закона о пашњацима и наредба за извршење истог, немају утицаја на постојеће прописе о обавезној форми за склапање правоваљаних уговора, јер они не регулишу начин (форму) склапања уговора уопште, а наполе не у погледу некретнина, те према томе и за пренос пашњачких удела код некретнина, важе прописи наредбе М. П. Бр. 4420/1918, у погледу обавезне писмене форме, јер је поменута наредба, специјална наредба, која регулише питање обавезне форме уговора, којим се отуђују некретнине.

Жале се даље тужени, да је призивни суд повредио формално право, кад је изрекао, да конкретни спор спада пред редовни суд, иако није исцрпљен административни поступак, који би у смислу Закона о пашњацима имао претходити поступку пред редовним судом.

Ни ова жалба није основана, јер је призивни суд у томе погледу правилно тумачио прописе §-а 223 Наредбе Мин. Пољопривреде бр. 7000/1914, који не искључују конкретну парницу, јер се ту спомиње правни пут против расположења учињених са стране задруге.

Према томе, конкретни спор је дозвољен пут и начин да тужитељи остваре свој захтев против тужених.

Даља жалба тужених, да је призивни суд у погледу туженога II реда такођер погрешно правно оценио ствар када је и њега осудио у смислу тужбеног захтева, и ако је тужени II реда наводно био добронамерни купац.

Ни ова жалба није основана, јер правни претходник туженога II реда тужени I реда, ни сам није стекао ваљаним уговором власништво пашњачког удела, пак га није ваљано могао ни пренети на туженога другог реда, о чему је тужени II реда знао и морао знати, јер није спорно да је и сам члан пашњачке задруге и да станује у истом месту где и тужени I реда.

Ушл. д. ст. / 403

Услед изложеног, ревизија тужених као неоснована није се могла уважити, пак је побијану пресуду призивног суда ваљало потврдити.

Како тужитељи нису дали ревизијски одговор — то им ревизијски трошак није досуђен.

Нови Сад, 22 маја 1940 године.

315.

Општински бележник који у име општине склапа неки уговор са трећим лицем, не може од овог ни на основу споразума тражити награду, јер би се такав споразум косио са законом и моралом, услед чега се судским путем не би могао остварити.

(Кс. у Новом Саду, Рек 820-1939.)

Касациони суд поводом ревизије туженог укида обе пресуде нижих судова, ствар враћа парничном суду првог степена и упућује га, да настави расправљање и потом донесе нову одлуку у којој има одлучити и о досадашњим парничним трошковима.

Образложење: Ревизију пресуде призивног суда тражи тужени.

Жали се, да је призивни суд повредио формално право (§ 597 бр. 2 Грпп.), када није одредио по њему већ у првостепеном поступку понуђено, те и у другостепеном поступку тражено доказивање, саслушањем сведока инж. Х. В. на ону битну околност у овоме спору, да је именовани сведок саставио упитни уговор за састав којег се тражи награла конкретном тужбом, а не правни претходник тужитељев Т. М. општински бележник из Ч.

Ова жалба је основана, јер њоме тужени оспорава тужитељу право покретања ове парнице (активну легитимацију). Стварна (активна легитимација) је у ствари спајање личности странака са правом, односно правним захтевом који је предмет парнице. Питање стварне легитимације има значај прејудисионог питања, пошто нема по-

требе расправљати главну ствар и по њој донети пресуду, ако нема стварне легитимације код које од парничних странака. Шта више, према §-у 253 ст. 1 Грпп. суд може наредити да се расправа најпре ограничи на питања стварне легитимације.

Па, како тужитељ као цесионар тражи конкретном тужбом награду са састав уговора, који је наводно саставио његов правни претходник цедент Т. М., а тужени је понудио доказ да тај уговор није саставио тужитељев правни претходник, повредила су оба нижа суда формално право, када тражено доказивање у томе правцу, нису спровели. Јер ако се докаже, да упитни уговор није саставио правни претходник тужитељев, него С. В., онда би за покретање ове парнице имао стварну легитимацију С. В., а не правни претходник тужитељев, нити пак тужитељ, као цесионар свога правног претходника.

Услед тога, а како је поменути доказ отклоњен још у првостепеном поступку, ваљало је укинути обе пресуде нижих судова и ствар вратити првостепеном суду, да понуђено доказивање у горе наведеном правцу спроведе.

У колико би се у новом поступку установило, да је поменути уговор саставио тужитељев правни претходник, има се установити тачно чињенично стање у томе погледу, да ли је и какво овлаштење имао са стране општине правни претходник тужитељев, приликом склапања поменутог уговора, т. ј. у каковом својству је он том приликом фунгирао, да би се ствар са правне стране могла правилно оценити наиме, да ли у деловању правног претходника тужитељева и обавези туженога не предлежи турпис кауза, с обзиром на сталну судску праксу према којој општински бележник, који у име општине склапа неки уговор са трећим лицима, не може од овог трећег лица ни на основу споразума тражити награду, јер би се такав споразум косио са законом и моралом услед чега се судским путем не би могао остварити.

Нови Сад, 28 фебруара 1940 године.

Турпис кауза се установљава по службеној дужности. (К. 2951-14).

Неморалан је споразум, којим се уговара награда за издејствовање јавних лифериција. (К. 5884-914).

Немаралан је споразум, којим се уговара награда за интервенцију код власти. (К. 905-910).

Јемство примљено за неморални правни посао, не може се судски остварити. (К. 3095-924).

Види: VIII. 189, — XI. 73, — XIII. 46, 94, — XVIII. 101, — XX. 159.

316.

Према §-у 329 и 330 Ип. суд може издати привремену наредбу да се обезбеди право које странке, или новчана тражбина, ако странка још нема право да издејствује извршење ради обезбеђења, јер извршни рок поравнања још није протекао, али је парница већ покренута, у ком случају по чл. 3. Уредбе о изменама и допунама у Закону о извршењу има места попису за закупнину годину дана уназад и 6 месеци унапред од дана поднесене тужбе. (Кс. у Новом Саду, Рек. 101-940).

Касациони суд поводом рекурса оврховодитеља укида како закључак I. ст. суда тако и закључак рекурсног суда и предмет враћа I. ст. суду на даљи поступак и доношење нове одлуке.

Разлози: Оврховодитељ напада закључак Окружног као рекурсног суда, што је исти изрекао да у овом случају привремена наредба, коју је издао I. степ. суд, није допуштена са разлога што је парница ради неплаћене порабнине завршена судским поравнањем, а у поравнању закуподавац није резервисао никакво право на пленидбени попис. Рекурсни суд сматра, да је могло бити места обезбеђењу док оврховодитељ није био сигуран у наплату закупнине у времену док није знао за исход парнице, али да та несигурност сада не постоји, јер постоји поравнање са извршним насловом.

Тврди оврховодитељ да ово правно схватање II. ст. суда није основано, јер у конкретном случају није могао тражити извршење ради намирања, а ни ради обезбеђења, јер у времену када је поднео суду предлог за дозволу пленидбеног пописа судско поравнање није било још извршно. Тражи, да суд укине нападнути закључак и ствар врати II. степеном суду да би исти утврдио, да ли је у ожалбеном закључку наведено поравнање у време поднашања предлога за пленидбени попис било извршно или не. У другом случају тражи, да се нападнути закључак промени и одржи на снази I. степени закључак.

Ова је жалба основана, јер према чл. 3 Уредбе о изменама и допунама Закона о извршењу и обезбеђењу од 4 јуна 1937 године закуподавцу припада заложно право на унесеном покућству и другим покретним стварима које су власништво најмопримца и чланова његове породице, даље му припада зложно право на стоци која се налази на закупном добру, а на привредном оруђу које се тамо налази.

Овакој заплени према 322 § у Ип., има места на основу пресуда, платних налога и т. д. који још нису правоснажни или још нису извршни зато, што још није протекао рок који је њима одређен за чинидбу. Ту се не спомиње судско поравнање.

Према 329 и 330 §-у Ип. може суд издати привремену наредбу да се обезбеди право које странке, или новчана тражбина, ако странка још нема право издејствовати извршење ради обезбеђења као што је то овде случај, јер извршни рок према поравнању још није протекао, али је парница већ покренута, у ком случају по чл. 3. Уредбе о изменама и допунама у Закону о извршењу има места попису за закупнину, годину дана уназад и 6 месеци унапред од дана доношења тужбе.

Како у I. степ. решењу није утврђено колика је закупнина од поднашања тужбе уназад са коју се тражи попис ствари, то је требало оба закључка укинути и вра-

тити I. степ. суду на мериторно решавање, јер у овом случају има места попису, будући је рекурсни суд установио да тражбина у поравнању још није извршена зато, што није протекао рок који је дат у поравнању за чинидбу.

У Новом Саду, 3 јуна 1940 године.

317.

Истина, да командант ваздухопловне базе није имао легитимације, да у своје име поднесе отказ, али тиме, што је Држ. правобраништво ступило у парницу пред Среским судом, као тужилац, усвојивши све дотадање парничне радње, ошклоњен је овај недостатак.

(Кс. у Новом Саду, Рек. 56-940).

Касациони суд поводом рекурса Државног Ерара укида одлуке нижих судова и упућује првостепени суд, да отказ у меритуму реши.

Осуђује туженог. да у року од 15 дана под теретом принудног извршења плати Државном Ерару у име позивног трошка износ од 149 дин. а у име рекурсног трошка износ 121 динар.

Разлози: Тужитељ Држ. Ерар се у своје рекурсу жали, да је почињена повреда формалног права од стране нижих судова, јер да је, несумњиво, да је командант 6 ваздухопловне базе отказ поднео у име Држ. Ерара; да је на првој расправи пред Среским судом приступило држ. правобраништво, које је прихватило у име Држ. Ерара отказ, чиме да је отклоњен недостатак.

Жалба је основана.

Из закупнога уговора прикљученог списима види се, да је командант 6 ваздухопловне базе најамни уговор закључио у име државе, из чега недвојбено следи, да је командант 6 ваздухопловне базе отказ као орган државе поднео, дакле у име Држ. Ерара је поступио тада. Истина додуше, да речени државни орган није имао легитима-

ције на подношење отказа у своје име, али тиме, што је на расправи пред Среским судом Држ. Ерар ступио у парницу као тужилац, усвојивши дотадање парничне радње свога органа, отклоњен је овај недостатак, па тако не постоје формално правне препреке, да се парница настави са Држ. Ераром као странком.

Из овога разлога ваљало је рекурс уважити, одлуке нижих судова укинати, те упутити Срески суд да поступи у меритуму предмета.

Расположење гледе трошка оснива се на § 143 и § 152 Грпп.

Нови Сад, 27 јуна 1940 године,

318.

Истина, да се и на наставно извршење има применити стари Закон о извршном поступку, ако је основно извршење било одређено за важности старог Закона о извршном поступку, али ово се односи само на оне прописе тога закона, који имају строго процесуално обележје, а не и на прописе материјалног карактера, као што су принадлежности извршеникови, који се могу заплениши.

(Кс. у Н. Саду, 68-940).

Касациони суд рекурс извршеника Г. А. не уважава, побијани закључак одобрава.

Разлози: Против другостепеног закључка извршеник Г. А. је уложио рекурс, у коме се жали, што је Апелациони суд преиначујући закључак Окружног суда одредио извршење и за оне рате издржавања, које су доспеле још за време важења старог извршног закона и то на онај део принадлежности његових, који је део новим извршним законом проглашен плењивим; да је Апелациони суд противно садржини дописа дирекције Држ. Жељезница у С. број. 50046/834 и 20574/1936, од којих се један допис налази у списима Среског суда у П. бр. I. 781/934, — утврдио, да је извршење за рате од 1 фебруара 1934,

до 1 јануара 1938 године остало безуспешно; да је Апелациони суд повредио нападнутим закључком и материјално правило, према коме се не може извршење одредити за дуго време уназад и тиме угрозити егзистенцију овршеника.

Рекурс је неоснован.

Истина је додуше, да се према пракси Касационог суда и на наставно извршење има примењивати стари извршни закон, ако је основно извршење одређено било за важности старог извршног закона, али се ово односи на оне прописе извршног закона, који имају строго процесуално обележје, а не и на прописе који су материјалног карактера. Прописи, који о томе диспонирају, шта је изузето испод извршења, а шта се може плевити, материјалног су обележја, те се у овом погледу имају примењивати прописи новог извршног закона и у томе случају, ако би се само извршење иначе спроводило по прописима старог извршног закона. Према овоме није повредио правни пропис Апелациони суд, када је у конкретном случају применио прописе новог извршног закона у томе погледу колико се може заплени од припадности извршеникових, те је на тој основи решио јединствено молбу ради наставног извршења за све месечне рате издржавања.

Није у противности са списима нападнути закључак Апелационог суда у томе погледу колико је дотада наплаћено од тужитељичиног потраживања, јер на тражење Окружног суда у П. бр. По 166/1934/26 у овој ствари, колико је наплаћено од извршеникових припадности, одговорила је Дирекција Железница 13 септембра 1938 године, да је укупно 1940 див. 92 пара наплаћено, што је Апелациони суд и узео у обзир код одређења наставног извршења.

Не постоји ни повреда материјалног прописа, јер истина, да се не може ни извршење одредити на рате издржавања унатраг кроз дуже време, али само у томе

случају, ако је странка без оправданог разлога пропустила убирање истих, што у назочном случају не постоји, будући да тужитељица услед помањкања основе за намирење није могла наплатити исте.

Нови Сад, 27 јуна 1940 године.

319.

Ако је међу родитељима у течају брачна парница, чим Окружни суд извести штурорску власт о покретању парнице, штурорска власт ће одмах обуставити поступак, чак и онда, ако се ствар услед правног лека налази пред вишом штурорском влашћу, а списе ће предати Окружном суду, који је од времена покренуте бракоразводне парнице једини надлежан да решава о смештању деце.
(Кс. у Новом Саду, Рек. 68 939).

Рекурс Б. К. се уважава, нападнути закључак као закључак Сирочадског стола од 22-ХИ 1938 бр. 536/1938 укида и упућује Сирочадски сто да списе упути Окружном суду у Б. Б.

Разлоги: Сирочадски сто града П. са својом одлуком од 22-ХИ 1938 бр. 536/1938 на основу § 13 зак. чл. ХХ из 1877 год. доделио је малд. Ђ. З. на смештање и издржавање њеној мајци Ђ. К.

Ту је одлуку напао рекурсом отац малд. З., Ђ. К. па је Окружни суд у П. као рекурсни суд донео закључак којим није уважио рекурс Б. К., већ одобрио одлуку Сироч. стола. У образложењу свог закључка рекурсни суд наводи, да је рекурсни разлог да првостепена Сирочадска власт није била надлежна за донашање одлуке о смештању малд. З., јер да је међу странкама у току бракоразводна парница — неоснована за то што сам рекурент тврди да парница (бракоразводна) тече под 96/939, што значи, да је бракоразводна парница покренута тек у год. 1939, дакле знатно после доношења првостепене одлуке (22-ХИ 1938).

Овај закључак и образложење рекурсног суда напао је ревизионим рекурсом Ђ. К. са молбом, да се нападнути закључак укине и стави ван крепости одлука Сирочадског стола града П. од 22-ХИ 1938 бр. 536/1938. У образложењу рекурса, рекурент наводи да ако је међу родитељима бракоразводна парница у току, онда је за решавање о смештају малодобне деце им надлежан бракоразводни суд; покретање бракоразводне парнице прекида поступак Сирочад. стола и сви послови прелазе у надлежност бракоразводног суда. Нападнути је закључак с тога, вели се даље у рекурсу у опреци са законом, па је за то рекурс сходно пропису § 15 В. П. по закону допуштен.

Рекурс је основан.

Није спорно, а доказом су и списи III По 96/1939 Окружног суда у Б. Ц. да је Ђ. К. дана 5 јануара 1939 покренуо бракоразводну парницу против своје жене Ђ. К. а на основу тачке а) и б) § 80 закона о брачном праву.

Према прописима наредбе од 4 августа 1915 Број 54404/VIII-и 1915 Б. М. ако је бракоразводна парница у току чак ако се налази и у призивном стадијуму, списи (Сирочадског стола) имају се упутити бракоразводном суду који је од како је бракоразводна парница у току, једини надлежан да решава о смештању деце. Постоји дакле повреда прописа споменуте Уредбе по рекурсном суду па је за то било места рекурсу на Касациони суд (§ 15 В. Н), те је овај као основан требало уважити те како нападнути закључак рекурсног суда тако и одлуку Сирочадског стола укинути и упутити Сирочадски сто да све списе уступи бракоразводном Окружном суду у Б. Ц. као надлежном.

Нови Сад, 18 маја 1940 године.

* * *

Наредбу о смештању деце, види Дра Игњатовића: Мали Зборник наредаба св. 6.

320.

Кад је брак родитеља правомоћно разведен, установљење износа издржавања мл. деце спада у стварну надлежност парничног суда, а не сирочадског стола.
(Кс. у Новом Саду, Рек. 77-1940).

Касациони суд поводом рекурса К. Ф. и К. М. укида поступак и одлуку како Сирочадског стола тако и Окр. суда као ништавне, те тужбу одбацује.

Разлози: Противу закључка другостепеног суда протустранке К. Ф. и К. М. поднеле су рекурс молећи да се нападнути закључак преиначи, односно укине.

Рекурсне жалбе се односе на меритум предмета износећи да постоје повреде материјалног права. Касациони суд није се упуштао у разматрање рекурских жалби, јер је нашао, да постоји ништина из тач. 3 § 571 Грпп. у вези са 1 зак. § 21 Вп.

Наиме, није спорно између странака, да је брак између родитеља малолетне правомоћно судском одлуком разведен. У оваквом случају не долази до примене наређење из 2 зач. § 21 Зак. чл. LIV из год. 1912: (пошто наређење из 2 зач. § 274 Вп. с обзиром на 1 зач. чл. 46 Уводног зак. Вп. према пракси Касационог суда још није ступио на снагу:) већ § 11 Зак. чл. XX из год. 1877. Како је § 21 Зак. чл. LIV из год. 1912 ставио ван снаге последњи и претпоследњи зачетак из § 11 зак. чл. XX из год. 1877, према коме је установљење износа издржавања спадало у делокруг сирочадске власти, стога сада у овоме погледу меродавни су општи прописи, према којима пак свако признато правно потраживање спада пред редован парнични суд уколико закон изричито не чини изнимку. Према томе дакле питање издржавања малолетног детета, што чини предмет овог поступка, спада пред парнични суд. Према 2 зач. т. 1 § 2 Вп. суд нарочито мора пазити да не прекорачити границе своје надлежности, дакле обе надлежности, те тако и стварне, што значи, да је суд дужан на ово по службеној дужности

обратити пажњу. Према § 21 Вп. 2 зач. споразум о надлежности суда немају правне важности. Како пак према т. 3 § 571 Грпп, ништина је ако је одлуку донео суд, који није могао ни изричним споразумом странака постати надлежан за ту правну ствар, стога, како Сирочадски сто није могао никако имати стварне надлежности за решавање овога предмета, то је по судбеној дужности ваљало узети у обзир, те одлуку нижих власти као и поступак који је претходно укинута као ништавно и тужбу одбацити. Доследно наређењу из 1 тач. 2 зач. § 2 Вп. упућује се молитељица да своје потраживање ради издржавања оствари пред надлежним парничним судом.

У погледу накнаде трошка поступка Касациони суд већ ни због тога није могао обвезати протустранку, што рекуренти нису приказали суду свој трошковник.

Нови Сад, 27 јуна 1940 године.

321.

Заложно право на покретнине може се стећи и без стварне предаје ствари, ако се странке споразумеју, да се предатом има сматрати ствар, која је дата у залогу, а остала коб дужника.

(Кс. у Новом Саду, Рев. II. 190-936).

Ревизија тужитеља се уважава, нападнута пресуда привног суда мења тако, да се контумациона пресуда Среског суда у К. од 2 октобра 1934 г. бр. П. 657/934 одржава на снази и тужени пресуђује да плати тужитељици у име привних трошкова 924 динара те у име ревизионих трошкова 556 динара све то у року од 15 дана под претњом принудног извршења.

Образложење: Првостепени суд је донео у овој парници пресуду због изостанка по § 492 Грпп. по захтеву тужбе.

Привни је суд првостепену пресуду преиначио и тужиоца са тужбом одбио; налазећи да се ручно заложно

право, које тврди тужиља да је стекла, тужби приложеним „јавно-бележничким актом“ од 7-II 1933 није могла стећи у корист тужиље кад је ручна залога остала и на даље код дужника и ако тај њу не поседује у своје него у туђе име.

Против те пресуде поднела је тужиља ревизију предлажући:

1) да се побијана пресуда у целости преиначи и успостави првостепена пресуда те тужени пресуди на накнаду свих парничних трошкова;

2) или пак да се нападнута пресуда укине и предмет врати привном суду да донесе своју одлуку по тачки 4 § 565 Грпп.

Ревизију своју темељи на прописима § 597 т. 2, 3 и 4 Грпп.

Касациони су испитујући привну пресуду у границама ревизијских разлога и предлога налази, да је привни суд погрешно ствар правно оценио, када је изрекао, да неспорним јавно-бележничким актом од 7 фебруара 1933 тужитељица није стекла ручно заложно право на покретнинама, назначеним у спису од 7 фебруара 1933, који је тужби приложен.

У тачци 8 истог акта се изричито наводи да је заступник тужиље „рукоположењем“ на поменуте заложне предмете исте предузео у фактични посед за тужиљу.

При том није одлучио, што су по тачци 1 поменутог акта извршеници овластили и даље употребљавати заложне предмете у оквиру свог рада у творници, где се исти предмети налазе, док не удовоље обвезама из цитираног акта, јер је правно правило, да се заложно право може стећи и без предаје, ако се странке споразумеју, да се предатом има сматрати ствар која је дата у залогу, а која је остала код дужника.

Пошто је према горњем правном правилу ручно заложно право тужиље на поменуте покретнине правољано стечено 7 фебруара 1933, а пошто је тужени своје

зложно право на исте некретнине стекао неспорно тек 15 децембра 1933, то се зложено право тужиље има сратрати као раније стечено, те као таково има право и да се првенствено намири од дужника т. ј. пре туженога.

Ваљало је стога јер је ствар по призивном суду погрешно правно оцењена (§ 597 т. 4 Грпп.) призивну пресуду преиначити у смислу § 604 Грпп. те контумациону пресуду првостепеног суда на снази држати.

Остали ревизијски разлози су с обзиром на горе наведено беспредметни.

Ревизијски трошак је досуђен по §§ 143 и 152 Грпп.

Нови Сад, 27 августа 1940 године.

322.

Када странка има адвоката једне вероисповести, коме је уручена пресуда призивног суда, па после уручења те пресуде да пуномоћ адвокату друге вероисповести без отказа пуномоћи првом адвокату, ревизија се има поднети у року од 15 дана рачунајући од уручења првом адвокату, чак и онда, ако је последњи дан тога рока верски празник другог адвоката.

(Кс. у Новом Саду, Рев. II. 85-936).

Касациони суд ревизију тужитеља по службеној дужности одбацује. Осуђује тужитеља да плати туженима у року од 15 дана под теретом принудног извршења 591 динар а на име ревизионих трошкова.

Образложење: У овој парници је тужиоца и код првостепеног и код призивног суда заступао као правозаступник др. Т. С., те му је као таковом и призивна пресуда уручена дне 10 децембра 1935.

Ревизију је против призивне пресуде поднео нови правозаступник др. Р. Д. адв. из С. опуномоћени за заступање у овој парници пуномоћијем од 20 децембра 1935 године.

Ревизиони рок од 15 дана рачуна се у смислу §

599 Грпп. од доставе призива пресуде и тај се рок продужити не може.

Према томе је ревизија имала бити поднета било првостепеном суду, било на пошту најкасније 25 децембра 1935.

Како је 25 и 26 децембар 1935 био римокатолички Божић, те како је нови правозаступник римокатоличке вероисповести, а како се у смислу § 1 тачка в) Уредбе Министра Правде од 1-II-1930 први и други дан Божића сматрају као празници, то је тужилачки заступник у смислу § 190 Грпп. сматрао, да је ревизија праводобно поднета када је 27 децембар 1935 на пошту претата.

Тај навод ревизије не стоји, јер када странка има већ адвоката једне вероисповести (у овом случају православно), коме је призивна пресуда уручена и коме још до сада пуномоћ није отказана, не може странка рок за улагање правног лека на тај начин продужити што ће узети још једног адвоката друге вероисповести којему би празници његове вероисповести продужили рок за поднос правног лека (у овоме случају до 27 децембра 1935) осим у случају да је односна странка која као правно лице нема вероисповести, дотадањем заступнику пуномоћ одузела и опуномоћила другог адвоката коме би односни празници ишли у прилог за продужење рока за поднос правног лека.

Ваљало је стога, јер је ревизија, рачунајући од уручења правозаступнику др. Т. С. касно уложена у смислу § 601 Грпп. по службеној дужности одбацити.

Трошак ревизијски досуђен је туженима по §§ 143 и 152 Грпп.

Нови Сад 21 августа 1940 године.

323.

Кад су приговори против отказа касно поднесени, петнаестодневни рок за извршење (ст. 4 § 670 Грпп)

рачуна се од задњег дана којег је требало по отказном налогу испразнити стан. (Кс. у Н. Саду, Рек. 43-940).

Касациони суд рекурс тражиоца извршења не уважава, нападнути закључак потврђује.

Разлози: Нападнутим закључком, рекурсни суд је одбио молбу тражиоца извршења, којом је тражио деложацију из локала и то из разлога, што је отказни налог изгубио своју снагу према пропису ст. 4, § 670 Грпп. зато, што је предлог извршења поднесен 1 јула 1939, а дан за предају локала је био одређен најкасније до 15 марта 1939.

У свом ревизионом рекурсу тражилац извршења се жали, да он није пропустио рок од 15 дана наведен у ст. 4) § 670 Грпп. јер је он молбу за извршење поднео у року од 15 дана рачунајући од дана кад му је уручен закључак другостепеног суда, којим је коначно решено, да су приговори против отказног налога касно поднесени и одбачени, јер да он пре тога није могао знати, да ли су приговори благовремени.

Ова се жалба није могла уважити. Према ст. 4) § 670 Грпп. кад нису приговори благовремено поднесени, онда отказиватељ губи право на извршење отказног налога, ако не поднесе предлог за извршење за 15 дана од задњег дана, којег је требало по отказном налогу стан испразнити.

У овом случају приговори су поднесени касно.

Задњи дан за предају локала био је 15 марта 1939. Зато је отказиватељ морао поднети предлог за извршење до 30 марта 1939, ако је хтео да очува своје право на извршење отказног налога.

Не стоји навод рекурента, да он није могао поднети извршни предлог пре, него што су приговори правоћно као закашњени одбачени, јер према § 2 тач. 3) Ип. отказни налог, против којег нису правоћно поднесени приговори, јест извршни налог.

Кад се из доставнице види, да је рок за поднашање приговора прошао, тада порабодавац већ може тражити извршење отказног налога, а да му суд молбу као преурањену не одбије.

Друга је ствар, да ли ће суд у случају, кад су приговори касно поднесени, предлог за извршење решити мериторно или суспендовати решавање, док се не реши питање правоћности приговора, али порабодавац је дужан поднети у наведеном року предлог за извршење, ако хоће да то своје право очува.

У Новом Саду, 8 јуна 1940 године.

* * *

Судска пракса. Ако правоснажност пресуде, која је донета по приговору против отказа, наступи тек после термина за испражњење, који је пресудом одређен, онда ће се у ставу 4 § 670 Грпп. одређени петнаестодневни рок за подношење предлога за извршење, рачунати тек од дана, када пресуда постане правоћна.

324.

У парници ради издржавања жене, покренуте против мужа и његова оца, са гледишта §-а 90 у вези са §-ом 62 Грпп. отац се не може сматрати главним обвезаником, чији би месно надлежни суд био надлежан и за супарничара (сина), јер његова је обавеза само супсидиарна, и наступа, исто као и код јемца тек под нарочитим стицајем околности.

(Кс. у Н. Саду, Рек. 102-940).

325.

По чл. 2 Правилника за извршење Закона о промету пшенице од 5 априла 1932 К. број 664 цена пшеници одређена је у суми од 160 динара по мет. центи без икаквих одбитака. Према томе од ове цене се не може одбити ни трошкови превоза.

(Кс. у Новом Саду, Рек. 891-935).

326.

Земљорадник који је дужан био утужену своту исплатити тужитељу 1 октобра 1932 године, па ништи је платио што на камату ни на главницу, ништи је дао нову меницу (чл. 3 Закона од 20 децембра 1932), шиме, што није регулисао меницу о дану доспећа, дао је оправдана разлога тужитељу, да поднесе тужбу и исходи пресуду. (Кс. у Новом Саду, Рев. 37-36).

327.

Трговац на велико, према §-у 16 Трг. закона, под претњом глобе мора протоколисати своју фирму. Ако то пропусти, отпада од права која Трг. закон даје убележеним трговцима, а за примљене обвезе одговара по прописима Трговинског закона.

(Кс. у Новом Саду, Рев. 823-935).

328.

По §-у 9 зак. чл. VIII. 1877 одредбе тога закона не примењују се само код убележених трговаца у њиховим узајамним трговачким односима т. ј. ако међу њима постоји конкурентни однос у коме се и једна и друга странка појављује и као веровник и као дужник.

(Кс. у Новом Саду, Рев. 823-935).

329.

По предмету укњижења права власништва мољеног по извршенику на темељу правоћне извршне дражбе, закон о извршном поступку не дозвољава правни лек на прећи степен.

(Кс. у Новом Саду, Рев. 73-940).

330.

Код побијања на темељу §-а 2 тач. 3 Закона о побијању правних дела, терет доказа лежи на туженом, као противнику побијања. (Кс. у Н. Саду, Рев. 266-1936).

331.

У погледу истинитости потписа, у првом реду су меродавни искази сведока, пред којима је потпис учињен. Стручњачко мишљење само по себи није довољно, да се на основу тога утврди истинитост потписа, а да се мимоиђе преслушање сведока.

(Кс. у Новом Саду, Г. 1332-929).

332.

I. Кад је купац пре преузимања шећерне репе, по уговору дужан поставити вагу за мерење, онда се пре довољења ове своје обавезе не може позивати на то, да продавац ни онако не би лиферовао репу. — II. Продавац је само онда дужан да до предаје робе, сачува робу у стању у којем је уговорена, ако купац није у закашњењу са преузимањем.

(Кс. у Новом Саду, Г. 1293-1929).

333.

Тиме, што је природни отац, који је по гласу извода из матице рођених признао да је отац небрачно рођеног детета, касније склопио брак са матером тога детета, дете је позаконено.

(Кс. у Новом Саду, Г. 878-931).

* * *

Види: XI, 7, 9, — XX, 135.

334.

У случају мировања поступка, пре истека два месеца од пропуштеног рочишта, не може се тражити истицање новог рочишта (§ 446 стр. Грп.) док закон не забрањује, да се тражи извршење ради осигурања.

(Кс. у Новом Саду, Вп. 1075-930).

* * *

Види: V, 120. — XV, 101.

335.

Законски наследници који нису у поседу имају се упутиши на парницу против онога, чије је право основано на формално правилном тестаменту.

(Кс. у Новом Саду, Вп. 683-932).

Види: X. 122. — XI. 129. — XII. 32. — XIII. 82. — XVI. 55

336.

Предуслов је стицања каквог права службености на некретнину, пушем одржаја то, да се поседовање врши са намером упереном на стицање права службености.

(Кс. у Новом Саду, Рев. 92-936.)

Касациони суд ревизију тужених не уважава, пресуду позивног суда одобрава и осуђује тужене да плате тужитељу у року од 15 дана под теретом принудног извршења 290 динара ревизијских трошкова.

Образложење: Ревизију пресуде позивног суда траже тужени, жалећи се због повреде формалног и материјалног права.

Неоснована је жалба тужених, да је позивни суд погрешно установио, да тужени нису доказали да су право прелаза преко земље тужитеља вршили у виду службености.

Неосновава је та жалба са разлога, јер је позивни суд своје установљење у томе погледу засновао на брижљиво оцењеном доказном материјалу изнесеном у парници, те је сходно §-у 368 гр. п. п. образложено нашао, да тужени уопште нису успели доказати, да су било они, било њихови правни претходници прелазили преко спорне парцеле, а још мање, да би тај прелаз вршили у виду службености кроз 32 године.

Ово установљење позивног суда, уследило је без повреде правних прописа, те не може бити предмет ревизије, него је меродавно и за овај Касациони суд.

Правно је правило: да је предуслов стицања каквог права службености на некретну имовину путем одржаја, да је поседовање вршено са намером управљеном на стицање права службености, т. ј. у виду службености која би проузроковала одржај.

Па како је према напред изложеном, позивни суд без повреде правних прописа установио да ни тужени нису доказали да су употребу прелаза пута вршили на начин како то предвиђа наведено правно правило, умесно је применио и материјално право позивни суд, када је изрекао, да тужени нису стекли одржајем право службености прелаза пута преко земље тужитеља, те када им је забранио прелаз преко те земље.

Услед изложеног, правног стајалишта овог Касац. суда, остале жалбе ревизије тужених постале су беспредметне, јер се одбрана тужених већ на основу напред изложеног, као неоснована није могла уважити, пак се према томе и њихова ревизија имала као неоснована одбити и побијана пресуда позивног суда потврдити.

Како тужени са ревизијом нису успели, ваљало их је у смислу §-а 152 и 143 Грпп. обвезати и на сношење ревизијских трошкова.

Нови Сад, 12 јуна 1940 године.

О службености види: II. 52. — VIII. 149. — XX 1.

337.

Из околности, да се у ранијој бракоразводној парници спомињала чињеница, да је жена са свекром живела у недозвољеном одношају, мора се закључити, да је муж о овој чињеници најдаље у ранијој парници дознао, па зато је, ако је на основуове чињенице покренуо нову парницу после шест месеци, бракоразводни разлог застарео.

(Кс. у Новом Саду, Г. 542-1928).

Касациони суд одбија ревизиону молбу тужиоца, и

осуђује га да плати туженој, на руке њеног правозаступника, 180 дивара ревизионог трошка, у року од 15 дана, под претњом принудног извршења.

Разлози: У својој ревизионој молби, тужилац се жали да је призивни суд погрешно утврдио као стање ствари да је он још на расправи од 2 децембра 1923 год., у првој бракоразводној парници, дозвоа за недозвољен однос тужене са његовим оцем, а њеним свекрвом. То је тада био само неки говор о томе, јер се тужена тада бранила да је морала напустити њихову кућу, пошто је свекрва њу сумњичила да живи са свекрвом, али то није било оно право сазнање, о томе да је тужена заиста била у полном односу са његовим оцем, које захтева одредбе § 83. Закона о браку, јер та одредба претпоставља такво сазнање једног факта које производи пуво убеђење, а није довољна сама сумња. Такво сазнање тражи непобитне доказе, а те је он, тврди тужилац, добио тек од сведока очевидаца К. Б. и С. З., и то крајем септембра 1924 године, као што је првостепени суд правилно утврдио, од ког времена тек може да се рачуна рок застарелости, а он је своју тужбу поднео пре истека рока. Уосталом, време застарелости не би се ни иначе могло применити, јер је за то услов даље настављање брачне заједнице, а он после ове околности није са женом више живео, јер га није ни дочекала у кући, кад се је вратио из војске. Ни у којем, пак, случају не би се могло примити да је његово право на покретање тужбе за развод брака застарело у погледу бракоразводног разлога из т. а. § 80 Зак. о брачном праву, јер тај разлог траје све док брачни друг који је напустио свога друга не успостави брачну заједницу. Његова жена међутим, њему се никада више није вратила. А чим тај разлог постоји, овда се он, према одредби § 84. Закона о брачном праву, може да позове и на овај други бракоразводни разлог за који би евентуално већ била наступила застарелост.

Са свих тих разлога, становиште призивног суда,

жали се тужилац, погрешно је и противно духу Закона о брачном праву.

Ове тужиоаче жалбе нису на закону основане. Призивни суд није повредио правна правила кад је по резултату доказа утврдио да је тужилац најдаље 2 децембра 1923 године, на расправи о његовој ранијој бракоразводној парници Г. 1073-1923, дозвоа за наводни полни однос тужене са његовим оцем, јер се из акта поменуте бракоразводне парнице види да се је та околност, којом се је тужеп сумњичила од стране тужиоаче матере, стално међу странкама помињала, тако да се мора примити, као што и призивни суд правилно закључује, да је тужилац одмах по свом повратку из војске морао то чути, у толико пре што је његова жена тада већ била напустила његову кућу, па се мора закључити да је он тада већ, а најдаље током парнице Г. 1073-1923, као што призивни суд прима, добио довољно сазнање о околности којом му је мати сумњичила жену, јер би иначе настојавао да је врати кући, што он није учинио. Како је он своју другу бракоразводну парницу, коју је засновао на том бракоразводном разлогу, покренуо више од пола године по том сазнању, призивни суд је правилно применио закон кад је нашао да је за тај разлог већ наступила застарелост, јер није тачно што тужилац тврди, да би застарелост могла само онда наступити да је тужилац, после сазнања о том бракоразводном разлогу продужио брачну заједницу са туженом.

На онај разлог, пак, из т. а. 80 § Закона о брачном праву на ком је тужилац био основао свој тужбени захтев у првој бракоразводној парници, тужилац се у овој другој бракоразводној парници не може позивати, пошто је у том погледу његова тужба правоваљано одбијена.

Како су, према томе, његове жалбе неосноване, валао је његову ревизиону молбу одбити, и осудити га, по § 425 Грпп., да туженој накнади њен ревизиони трошак.

Нови Сад, 27 новембра 1928 године.

Рок застаре за бракоразводну тужбу, од шест месеци, почиње тећи не од онога дана, када је брачни друг посумњао у верност свога брачног друга, него од дана, када се тај брачни друг уверио о истинитости бракоразводног узрока, јер за успех у парници није довољна сумња, него су потребни докази.

Види: VII. 107, — XX. 79, 86.

338.

У смислу §-а 188 зак. чл. LX: 1881 године о извршном поступку у случају приговора истакнутог на распоредном рочишту против пореза и пристојби исказаних у исказу финансијске власти, по предпоследњем и последњем одељку § а 196 истог закона, грунтова (земљишна) власт има да решава не само о томе питању: да ли исказани порези и пристојбе по §-у 189 цитираног закона имају првенство, односно, да ли се имају распоредити међу првенствене ставке или не, наиме, да ли они сачињавају такве јавне дажбине које непосредно терете некретнину, и да ли су у заостатку од три године пре јавне дражбе; док то питање, да ли је тачна висина тих дажбина унесених у споменути исказ финансијских власти, не спада у стварну надлежност земљишно-књижног суда, јер је доношење одлуке у овом правцу, у смислу постојећих прописа изречно задржано надлежним финансијским властима.

(Кс. у Новом Саду, II. Су. 88-1940.)

Образложење: На распоредној расправи, одржаној 5 фебруара 1932 године пред земљишно књижним судом у Јаша Томићу, поверилац (Прва Хрватска штедионица у Загребу) приговорио је исказу финансијских власти о порезу и прирезу, тврдећи, да извршеник не дугује исказаном свотом (динара 71.773·74), већ много мањом свотом (49.721 динар.) Срески суд је — као што се то износи у поднесу — одбио овај приговор и с позивом на § 196 зак. чл. LX:1881 упутио је повериоца на надлежну финансијску власт. Поверилац је тада од општине набавио

уверење, у коме је иста општина разјаснила, да је она у свој исказ, предат суду на распоредном рочишту, погрешно унела и доходарину и порез за пословни промет, који се односи на време од пре 1928 године. Ово добијено уверење поверилац је поднео Среском суду, молећи, да се распоредно решење исправи у горњем смислу. Срески суд је поднесу молбу одбио с образложењем, да је питање редукције распоређене своте већ решено у самом распоредном решењу, одбијањем приговора.

После овога поверилац се обратио финансијским властима, да ову грешку исправе, но како финансијска дирекција, тако и Министар финансија одбили су његову молбу. Против одлуке Министра финансија, поверилац је поднео тужбу на Државни Савет, који је под бројем 20.676 938 одбио тужбу са овом мотивацијом: Неосновано је позивање тужбе на § 196 извршног поступка према коме у погледу пореза грунтова власт одлучује једино о питању, да ли се по исказу наведени порез има уврстити међу првенствене ставке или не, док се у погледу висине пореза има употребити правни лек код финансијских власти, јер висина дужног пореза, о чему би финансијска власт имала решавати, овде и није спорна, већ је спорно само то, да ли цело то дуговање или само један део истог има првенство, а то питање и по закону спадало је у искључиву надлежност суда, који је донео распоредно решење, а никако у надлежност финансијских власти.

Пошто се дакле Срески суд изјавио ненадлежним и упутио повериоца на надлежну финансијску власт, а финансијске власти односно Државни Савет је изрекао, да за решавање спорне ствари нису надлежне финансијске власти, то, постоји сукоб надлежности између судске и управне власти.

По јасном наређењу §-а 196 споменутог закона у погледу пореза и пристојби, пријављених, као таквих које се имају уврстити у првенствене ставке, грунтова

власт има да реши то питање, да ли се исказани порез има по §-у 189 више пута цитираног закона, уврстити у првенствене ставке или не. Грунтова власт је дакле требала решити то питање, да ли доходарина и пословни порез непосредно терети на дражби продате некретнине или не, јер у конкретном случају стварно није спорна висина тих пореза, о чему би имале да решавају финансијске власти.

Из ових разлога ваљало је донети горњу одлуку.

Нови Сад, 20 августа 1940 године.

339.

Призивни суд није дужан да позива странку, да отклони недостатке у уверењу, него је дужност саме странке, да прикључи уредно уверење, ако се жели користити Уредбом о заштити земљорадника.

(Кс. у Новом Саду, 681-936).

Касациони суд ревизију тужених не уважава, нападнуту пресуду призивног суда потврђује и осуђује тужене да солидарно плате тужиоцу у року од 15 дана под претњом принудног извршења у име ревизијских трошкова 644 динара.

Разлози: Против пресуде Апелационог суда у Н. С. Бр. Пл. 1404/1935 од 18 маја 1936 год. поднели су ревизионо писмено тужени молећи у првом реду да се другостепена пресуда укине, у другом реду да се другостепена пресуда преиначи и донесе пресуда по којој су дужни тужитељу исплатити 12.815 динара са 1% камате од 11 фебруара 1935 године, а са разлога што према обрзножењу пресуде у општинском уверењу које су продуцирали и прикључили списима не стоји да је III. ред тужени за време задужења био земљорадник, јер у истом у опште није испуњена година када је тужени био земљорадник, Пошто нису били на призивној расправи присутни, призивни суд требао је њих уз повратак упитног

уверења закључком позвати да имају овај недостатак у уверењима допунити или поднети ново уверење јер према Уредби о заштити земљорадника од 30 септембра 1935 године време задужења је главна ствар, а пошто они нису криви што општина Б. П. није уписала у уверење 1930 годину, а они то нису опазили, призивни суд требао је, као што је горе наведено, да њих позове да се тај недостатак уклони.

Ови разлози ревизионог писменог нису на закону основани.

Призивни суд у својој нападнутој пресуди утврдио је као чињеницу да се тужени III. р. на основу уверења општине Б. П. од 29 јуна 1933 год. Бр. 33330/835 нема сматрати земљорадником, пошто не стоји да се у време задужење бавио земљорадњом, јер да иста чињеница није испуњена у прикљученом уверењу, напротив да се из прикљученог уверења пореске управе у Б. П. од 17 септембра 1935 год. даде установити да у години 1929 до 1931 тужени био задужен са већом течевином него земљарином. Општина Б. П. издала је уверење 18 септембра 1935 год. Бр. 4729 да се у години 1930 није могао сматрати земљорадником тужени III. р., јер да је задужење државног пореза на течевину веће од земљарине.

Како је призивни суд правилно на основу поднесених уверења како тужитеља тако и туженог III. р. утврдио да тужени III. р. у време задужења није био земљорадник, те како тужени III. реда није допринео ново уверење из којег би се могло утврдити да је тужени III. реда у време задужења био земљорадник, призивни суд није повредио формално правна правила кад није позвао пре донашања своје пресуде туженог III. реда да допринео ново уверење, да би доказао својство земљорадника у време задужења, јер призивни суд није дужан да позива странке да недостатке у уверењу отклањају, него је дужност саме странке да прикључе уверење уредно, када се желе користити Уредбом о заштити земљорадника,

ради чега призивни суд није повредио тач. 2. §-а 597 Гр. п. п.

Како тужени иначе не нападају висину досуђене своте, него само повреду из т. 2. § 597 Грпп. то је ваљало призив тужених као на закону неоснован одбити, а нападнуту пресуду као на закону основану потврдити.

Изрека о ревизионим трошковима оснива се на §-у 143 и 152 Грпп.

Нови Сад, 16 маја 1940 године.

340.

I. Адвокатски хонорар. — II. Оцена доказа не може бити предмет ревизије.

(Кс. у Новом Саду, Рев. II. 431-1936.)

Касациони суд ревизију туженика не уважава, нападнуту пресуду призивног суда потврђује и уједно обавезује туженог да плати тужиоцу на име ревизијског трошка у року од 15 дана под претњом извршења 506 динара.

Разлози: Тужитељ као адвокат потражује у тужби динара 11.112 за заступање туженог у више парница, а то према обрачуну у појединим предметима.

Како првостепени тако и призивни суд дали су места тужби тужитеља у целости и обвезали туженог и на исплату парничних првостепених и призивних трошкова.

Пресуду призивног суда напада ревизијом тужени, те ставља ревизиони предлог, да се нападнута пресуда у првом реду преиначи, тужитељ са тужбом одбије односно да се нападнута пресуда укине.

На ревизију туженог тужитељ је на време дао одговор.

Тужени заснива своју ревизију на разлозима из бр. 2 и 4 § 597 Грпп.

Жали се тужени у првом реду у ревизији за то, што нижи судови нису поверовали исказу сведока Т. Д.

Р. Ј., П. Л., и Д. А. по којима би било доказано, да је између тужитеља и туженог постојао писмени споразум у погледу тужитељевог адвокатског хонорара, а по коме је имао тужитељ само право на ефективне издатке у стварима у којима не успе са наплатом. Вели у ревизији да су нижи судови при оцини исказа пометнутих сведока, прешли границе слободног судског уверења.

Жалба је неоснована.

Првостепени је суд образложио, а које је образложење прихватио и призивни суд, зашто њиховом исказу не верује; за то је дао основане разлоге. Нижи су судови ценили исказе тих сведока, па се ова жалба не може уважити, јер садржи нападај на оцину доказа; та оцина слободног судијског уверења не може бити предмет ревизије, ако се суд при томе није огрешио о правне прописе, што овде није случај.

Жали се даље тужени да писмо од 3 јуна 1931 што је тужитељ приказао да је усамљено и да не доказује да постоји само усмени споразум међу странкама; суд је ипак том писму поверовао; нижи судови — вели се даље у ревизији — нису дали разлога, зашто су дали толике вере овом писму.

Није се могла уважити ни ова жалба, јер доиста у писму тужене од 3 јуна 1931 упућене тужитељу стоји тврдња туженог да између њих (тужитеља и туженог) постоји усмени уговор у погледу награде, нижи су судови тачно ценили садржај тог писма, а тим пре су имали нижи судови разлога да верују у тачност садржаја поменутог писма, да је наиме међу парничним странкама постојао само усмени споразум у погледу награде, јер писмени споразум није нико видео, па и сами сведоци на које се је тужени позвао за доказ да је било писменог споразума о хонорару, су изјавили, да нису видели писмени споразум на који се тужени позива.

Свакако, жали се даље тужени у ревизији — нижи су судови при таквом стању ствару, требали преслу-

шати странке под заклетвом. што је тужени и предлагао, али су нижи судови то одбили; сматра тужени, да је овде потребно да парницу реши заклетва једне странке.

Неоснована је и ова жалба, јер су нижи судови утврдили без икакве повреде правних правила, да писменог споразума о хонорару међу странкама није било; саслушане су о томе и странке без заклетве, те су нижи судови брижљивом оценом сматрали да су спроведени докази дакле и саслушање странака без заклетве довољни да се увере о тачности и истинитости горњих навода, а који су били одлучни за решавање ове парнице.

Ради горе наведених разлога, ревизија туженог као неоснована није се могла уважити, већ је требало нападнуту пресуду, којом је дано места тужби одобрити, јер су тужбени наводи као и основ тужбе доказани.

Расположење о ревизионим трошковима оснива се на прописе § 143 и 152 Грпп.

Нови Сад, 14 марта 1940 године.

* * *

За ваљаност одрицања или отпуштања адвокатског хонорара није потребна исправа. (К. 8168-926. — Кс. НС. 91-940).

За поравнање у погледу адвокатског хонорара није потребна исправа, ако се адвокат са властодавцем тако погодио, да од њега неће тражити награду, или ће тражити мању награду, него што би му припадала. (К. 1417-914. — Н. О. 515).

341.

У смислу чл. 1. ст. 1. Уредбе о ограничењу отуђивања непокретне имовине од 18. II. 1938 бр. 15860 потребно је одобрење и онда ако се некретнине дају у закуп за дуже од пет година.

(Кс. у Новом Саду, Фев. 125-40).

Касациони суд ревизију туженог не уважава, пресуду привног суда одобрава и осуђује туженог да плати тужитељу у року од 15 дана под теретом принудног извршења 338 динара ревијиских трошкова.

Образложење: Против привног пресуде, која је потврдила првостепену пресуду, којом је привремени купопродајни уговор склопљен између странака 25 августа 1936, проглашен ништавним и тужени обвезан, да преда тужитељу у посед спорну некретнину, поднео је тужени ревизију предлажући да се привна пресуда мења у оном делу, којом је оснажена пресуда првог суда у погледу обавезе туженога, да преда тужитељу у посед спорну некретнину, и то тако, да се тужитељ са тим делом тужбеног захтева одбије и пресуди на плаћање парничног, привног и ревизијског трошка.

Ревизију своју заснива на томе, што сматра, да је правна ствар погрешно правно оцењена (§ 597 т. 4. Грпп).

Ту погрешну правну оцену ствари налази у томе, што сматра, да је привни суд неправилно изрекао, да је и закупни уговор, који се спомиње и тачци 4 привременог купопродајног уговора, а по ком би имао тужени спорну некретнину као закупник 10 година искоришћавати, ако тужилац не би могао у најкраће време спорну некретнину на себе превести — неваљан.

Сматра, наиме, да је одлука комисије за ограничење отуђења некретнина при Среском суду у С. од 14 јула 1939 број Ком. 1768/1939 ускраћено одобрење само купопродајном уговору, дачим, да тужитељ није ничим доказао, да је у закупном уговору ускраћено одобрење, према чему, да закупни уговор остаје на снази тим пре, јер, да се чл. 17 Уредбе о ограничењу отуђивања непокретне имовине на подручју Апелационих судова у Н. С. и З. од 18-II. 1938 број 15.860 односе само на продају некретнина, а не и на давање под закуп.

Разлози ревизије основани нису.

У смислу чл. 1 ст. 1 цитиране Уредбе и за ваљаност закупне погодбе гледе у тој уредби означених некретнина, ако се дају некретнине у закуп за дуже од 5 година, потребно је одобрење цитиране комисије.

Према томе се ни закупни уговор не може сматрати правоваљаним, док нема таквог одобрења.

Тужени је дужан доказати, да је таково одобрење уследило, ако тврди, да је закупни уговор правоваљан, а не тужитељ, да закуп по комисији није одобрен, како то тужени неосновано изводи у својој ревизији.

Сем тога чл. 17 цитиране Уредбе не односи се само на одобрење продаје односних некретнина, него и на све правне послове, за које важе ограничења исте Уредбе, па и за давање у закуп, дужи од 5 година, предвиђено у чл. 1, 2, 4, 5 и 7 исте Уредбе.

Како тужени није допринео никакве доказе, па чак ни тврдио, да би односна комисија закупни уговор гледе спорних некретнина на 10 година, одобрила, тврдећи чак, да такво одобрење није ни потребно, јер да је закупни уговор склопљен пре ступања на снагу цитиране Уредбе, што баш према § 17 исте Уредбе не стоји, јер исти поред преноса права власништва предвиђа и давање у закуп.

Како према томе не предлежи погрешна правна оцена ствари у призивној пресуди — ваљало је исту одобрити и судити као у диспозитиву.

Ревизијски трошак досуђен је по §§ 143 и 154 Грпп. Нови Сад, 12 јула 1940 године.

Види: XIX. 138.

342.

По §-у 347 Трг. закона, купац у том случају ако има приговоре против робе, послате из другог места, исту не може просто враћити, него је дужан стављајући робу продавцу на расположење, привремено се по старати, да се роба очува.

(Кс. у Новом Саду, 805-935).

Касациони суд ревизиону молбу тужитеља одбија и осуђује га да плати туженом на руке његовог правозаступника у року од 15 дана под теретом принудног извршења 689 динара ревизијских трошкова.

Шр. Д. Сп/403

3) Аутентично тумачење чл. 43 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова који гласи:

„Чл. 43 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова односи се како на купце земљишта које је било стављено под удар аграрне реформе тако и на оне који су земљиште купили из слободне руке“.

Службене новине бр. 178 LII. од 8-VIII-937.

Аутентично тумачење

На основу чл. 56 ст. 2 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова а у споразуму са Министром пољопривреде, Министром финансија и Министром трговине и индустрије издајем следеће аутентично тумачење ст. 1 чл. 2 Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова у вези ст. 2 чл. 5 Правилника за њено извршење које гласи:

„Став 2 чл. 5 Правилника за извршење Уредбе о ликвидацији земљорадничких дугова има се разумети тако, да за постојање породичних задруга по Уредби није потребно да сваки од њена три мушка члана има своје посебне опорезоване приходе из пољопривреде“.

Бр. 38213
24 априла 1939 године
Београд.

Министар правде,
Ружић, с. р.

Мала збирка судске праксе

Дра Нике Игњатовића, касационог судије у Новоа Саду

- Св. 1 Судска пракса из брачног права - - - Динара 10.—
- Св. 2 Судска пракса из брачно имовног права - Динара 10.—
- Св. 3 Судска пракса из наследног права I. део Динара 10.—
- Св. 4 Судска пракса из наследног права II. део Динара 10.—
- Св. 5 Судска пракса из облигационог права I. део Динара 10.—